



PM 2013:121 RVI (Dnr 303-721/2013)

Tillsammans vinner vi på ett giftfritt och resurseffektivt samhälle – Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017

Remiss från Naturvårdsverket

Remisstid den 2 september 2013

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Tillsammans vinner vi på ett giftfritt och resurseffektivt samhälle – Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017” hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarrådet Per Ankersjö anför följande.

Ärendet

Naturvårdsverket ansvarar för att se till att det finns en nationell avfallsplan och ett program för att förebygga uppkomsten av avfall. Remissen gäller det första programmet som tagits fram för att komplettera den nationella avfallsplanen ”Från avfallshantering till resurshushållning”.

Målen och åtgärderna i programmet finns i fem kapitel och är uppdelade i övergripande mål och åtgärder, samt mål och åtgärder för de fyra fokusområdena som Naturvårdsverket valt ut; matområdet, textilområdet, byggområdet och elektronikområdet.

En miljökonsekvensbeskrivning och en konsekvensbedömning av programmet har i efterhand skickas ut av Naturvårdsverket men svarstiden är så pass snäv att nämnderna inte har hunnit ta del av dem. Hela förslaget med bilagor, inklusive miljökonsekvensbeskrivning och konsekvensbedömning, kan läsas på naturvårdsverkets hemsida: <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Rattsinformation/Remisser/Aktuella-remisser/Program-for-att-forebygga-avfall/>

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt trafik- och renhållningsnämnden.

Stadsledningskontoret konstaterar att Naturvårdsverkets program för att minska avfallsmängderna är i linje med den nationella avfallsplanen och därmed harmonierar med stadens mål på avfallsområdet. Förslaget kommer innebära begränsad påverkan på stadens verksamheter men kan komma att innebära ökade kostnader för tillsynsverksamhet och kommunikationsinsatser, vilka kan balanseras av minskade kostnader för stadens avfallshantering om syftet med programmet uppnås.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att programmet är ett viktigt första steg i arbetet med att förebygga avfall vilket kommer att bli en svår utmaning. Nämnden instämmer i att det kommer att behövas en rad juridiska och ekonomiska styrmedel för att uppnå målen om avfallsminimering. Nämnden framhåller vidare att en konkretisering i syfte att öka programmets användbarhet, bland annat genom tydligare vägledning till lokala tillsynsmyndigheter, vore önskvärt.

Trafik- och renhållningsnämnden välkomnar ett nationellt program för att förebygga avfall som en förklaring och stöd i arbetet med att klargöra hur det förebyggande arbetet ska bedrivas för de olika aktörerna. Nämnden står bakom de flesta av åtgärderna som kommunen föreslår göra men har valt att kommentera där det finns intressekonflikter eller det behövs tydliggöranden för att de ska kunna genomföras.

Mina synpunkter

Naturvårdsverkets förslag till avfallsförebyggande program är det första i sitt slag i Sverige och kommer därför att bli en viktig pusselbit i utmaningen med att förebygga uppkomsten av avfall i större utsträckning än idag. Jag välkomnar därför Naturvårdsverkets förslag till program, även om jag likt stadens remissinstanser anser att programmet skulle tjäna på att utvecklas och preciseras på ett antal områden.

Programmet bör på ett tydligare sätt klargöra ansvars- och kostnadsfördelningen kring återanvändning och förebyggande arbete mellan stat och kommuner respektive producenter och återförsäljare. Det skulle också behövas en mer djuplodande analys och problematisering av delvis motstridiga miljömål; ökad återanvändbarhet är sannolikt ofta rätt väg att gå men behöver inte med nödvändighet alltid vara det alternativ som innebär mest miljönytta.

Bland förslagen på åtgärder från Naturvårdsverket finns att kommunerna ska bereda plats för andrahandsaktörer på återvinningscentraler och andra platser i kommunen. Redan idag finns det sådana platser för textilinsamling på olika platser i staden, men ytorna i staden är begränsade och det finns stora intressekonflikter kring hur marken bäst ska användas i en storstad. Om denna typ av samarbete ska fördjupas kommer sannolikt fler aktörer att etablera sig och vilja ta del av denna möjlighet på ett likvärdigt sätt. Det vore därför önskvärt att denna fråga analyserades vidare där dessa intressekonflikter berörs och att riktlinjer tas fram för hur denna typ av samarbeten effektivt, rättssäkert och konkurrensneutralt kan utformas. I denna fråga hänvisar jag vidare till trafik- och renhållningsnämndens tjänsteutlåtande.

Att förebygga uppkomsten av avfall är naturligtvis den viktigaste åtgärden för att reducera avfallet i samhället och någonting som bör prioriteras. Arbetet med att förebygga uppkomsten av avfall delas av många aktörer – såväl offentliga som privata – som måste samverka för att målet ska vara möjligt att nå. Det finns därför en poäng med att systematisera, konkretisera och strukturera arbetet på nationell nivå. Lika viktigt är dock att detta görs utan att för den sakens skull detaljreglera arbetet. Flera av de exempel på branschåtgärder som ges är på en sådan detaljnivå att man rent av är inne och petar i såväl affärsplaner som dagliga rutiner i aktörernas kärnverksamhet, såsom förslaget att restauranger ska tillhandahålla doggybags eller att klädbranschen ska utveckla egna andrahandsavdelningar i de egna butikerna. Jag är tveksam till om detta är rätt angreppssätt. Naturvårdsverket bör fokusera på att formulera mål, samarbetsformer och övergripande verktyg för att sedan låta kommuner, producenter,

näringsidkare och andra aktörer hitta de mest effektiva och ändamålsenliga metoderna för att nå dit.

Naturvårdsverket föreslår vidare att stat och kommun ska ägna sig åt ”livsstilsprojekt” som syftar till att minska avfallet. Livsstilen är någonting som springer ur den enskilde människans personliga preferenser och identitet, det är ingenting som kan uppfinnas och strömlinjeformas av politiker och myndigheter. Däremot är det motiverat att använda ekonomiska styrmedel för att minska miljöbelastning. Det är också viktigt att med systemtänkande bygga ut en infrastruktur som såväl minskar avfall som tar hand om det på ett ansvarsfullt och effektivt sätt. Även informationsinsatser är av stor betydelse. För att åstadkomma en verklig förändring och omställning måste alla omfattas och inte bara de som är entusiaster. Det är nämligen inte primärt *vad* vi gör som måste förändras, utan *hur* vi gör det.

Jag vill vidare instämma i miljö- och hälsoskyddsnämndens påpekande om vikten av att prioritera att varor är giftfria, särskilt när dessa ska återanvändas. Staden arbetar för egen del med att ta fram en kemikalieplan i syfte att minska spridningen av farliga kemikalier i stadens verksamheter.

Jag instämmer även i stadsledningskontorets kommentar angående att vissa åtgärder kan leda till ökade kostnader för tillsyn. Detta riskerar drabba staden och verksamhetsutövare såväl ekonomiskt som administrativt. Det är därför viktigt att förslagen granskas dels utifrån ett regelförenklingsperspektiv, dels utifrån miljönyttan.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontoret och nämndernas respektive tjänsteutlåtanden.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Tillsammans vinner vi på ett giftfritt och resurseffektivt samhälle – Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017” hänvisas till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 14 augusti 2013

PER ANKERSJÖ

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Remiss av ”Tillsammans vinner vi på ett giftfritt och resurseffektivt samhälle – Sveriges program för att förebygga avfall 2014-2017”, sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Roger Mogert och Tomas Rudin (båda S) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta

1. Delvis bifalla borgarrådets förslag till beslut
2. Utöver detta anföras

Det fanns länge ett delmål i miljömålssystemet om att Den totala mängden genererat avfall skall inte öka. Att det är först nu, och som ett resultat av krav från EU, att man tar fram konkreta förslag för ett avfallsförebyggande program är ännu ett uttryck för regeringens bristande miljöpolitik. Det är också en bra illustration på hur Sveriges miljöarbete tappat tempo så till den grad att det nu är i hög utsträckning EU som driver fram Sveriges miljöpolitik, i stället för tvärtom. Dessvärre går också det europeiska arbetet för långsamt. Ett bidrag skulle kunna vara en EU-standard för returflaskor för öl och andra drycker. Utvecklingen har där och för flera andra konsumentprodukter gått i fel riktning, där förpackningens roll som marknadsföringsmedel leder till ökat avfall.

Enligt Avfall Sverige skulle Sveriges kommuner kunna förebygga 80 000 ton avfall om året ifall samtliga återvinningscentraler byggdes om till kretsloppsparker eller återanvändningscentraler, likt den i Alelyckan i Göteborg. Det låg bakom att en kretsloppspark i Stockholm var ett av förslagen i Socialdemokraternas budget för 2013. Tyvärr valde den borgerliga majoriteten att inte påbörja det arbetet, med resultatet att Stockholm halkar allt mer efter i miljöarbetet. Att naturvårdsverket nu lyfter kretsloppsparker som en viktig väg att förebygga avfall ser vi som ett positivt steg för att få fler kommuner att ta efter det goda exemplet i Göteborg.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Det fanns länge ett delmål i miljömålssystemet om att Den totala mängden genererat avfall skall inte öka. Att det är först nu, och som ett resultat av krav från EU, att man tar fram konkreta förslag för ett avfallsförebyggande program är ännu ett uttryck för regeringens miljömålsfiasko. Det är också en bra illustration på hur Sveriges miljöarbete tappat tempo så till den grad att det nu är i hög utsträckning EU som driver fram Sveriges miljöpolitik, i stället för tvärtom. Dessvärre går också det europeiska arbetet för långsamt. Ett bidrag skulle kunna vara en EU-standard för returflaskor för öl och andra drycker. Utvecklingen har där och för flera andra konsumentprodukter gått i fel riktning, där förpackningens roll som marknadsföringsmedel leder till ökat avfall.

Vi delar förvaltningens bedömning att lönsamheten i utvinning av energi från avfall torde minska intresset för avfallsminimering. Menar man allvar med att vilja minska avfallet bör därför en förbränningsskatt, som infördes av den socialdemokratiska regeringen i samarbete med Miljöpartiet och Vänstern och avskaffades av alliansregeringen, återinföras i någon form.

Av materialet framgår att svenska kommuner har gjort intressanta insatser. Kretsloppspark nämns. Stockholm bör ta efter framgångsrika satsningar i andra kommuner – vi ligger inte bara efter när det gäller att samla in matavfall.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Roger Mogert, Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind(alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Enligt EU:s avfallsdirektiv (2008/98/EG) ska alla medlemsländer ha ett avfallsförebyggande program. Programmet ska innehålla mål, åtgärder och indikatorer som mäter hur bra det går att minska mängden avfall och farliga ämnen. Det ska också innehålla en utvärdering av redan genomförda åtgärder. Naturvårdsverket ska enligt avfallsförordningen ta fram det svenska programmet.

Detta är det första program som tagits fram och kompletterar den nationella avfallsplanen "Från avfallshantering till resurshushållning".

I förslaget till program anges inriktningen på det avfallsförebyggande arbetet de kommande åren (2013 – 2017). Programmet pekar ut fyra områden där det bedöms att det finns extra stort behov av åtgärder. Fokusområdena är mat, textil, elektronik och bygg- och rivningsavfall.

Syftet med programmet är att det ska vägleda och inspirera svenska aktörer så att miljömålen nås och det blir mindre avfall och fler giftfria produkter, oavsett hur mycket ekonomin växer.

I programmet finns det sammanlagt 8 mål och 138 åtgärder.

Hela förslaget med bilagor, inklusive miljökonsekvensbeskrivning och konsekvensbedömning, kan läsas på naturvårdsverkets hemsida:

<http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Rattsinformation/Remisser/Aktuella-remisser/Program-for-att-forebygga-avfall/>

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden samt trafik- och renhållningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 juni 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ställer sig bakom förslagen i programmet. Hur det förebyggande arbetet med att minska avfallsmängder ska bedrivas avgörs idag i mycket på kommunnivå. Även om det förebyggande arbetet till stor del är en kommunal angelägenhet är det positivt om arbetet kan systematiseras, konkretiseras och struktureras med nationellt stöd. Detta är särskilt viktigt mot bakgrund av att mycket av arbetet med återanvändning måste bygga på ett formaliserat samarbete med privata aktörer. Därmed är det angeläget att fördelningen av ansvar kring återanvändning och förebyggande arbete klargörs ytterligare mellan kommuner, producenter och återförsäljare. Med tydlig ansvarsfördelning möjliggörs också en ekonomisk bedömning av eventuella kostnader.

Stadsledningskontoret bedömer att programmets implementering kommer att innebära begränsad påverkan på stadens mål, budget och organisation. Programmet utgår från den nationella avfallsplanen och är därvidlag synkron med målen i stadens miljöprogram och avfallsplan.

Staden kommer dock att behöva se över resurshanteringen av kommunikations- och utbildningsinsatser både internt och externt för att möta målen i programmet. Detta gäller hanteringen av textilier, men framförallt insatserna kring att minska mängderna matavfall, där

även åtgärderna kan kräva en ökad kostnad för tillsyn av butiker. Tillsynsverksamhet vid bygg- och avfallshantering kommer troligtvis också att öka. Det är viktigt att dessa ökade kostnader balanseras mot minskade kostnader för den totala avfallshanteringen. Stadsledningskontoret menar att detta låter sig göras om syftet uppnås, nämligen minskade avfallsmängder och därmed minskade kostnader för förbränning.

Programmet kommer att kräva att rutiner upprättas för hantering av bygg- och rivningslov för att möta kraven kring bygg- och rivningsavfall. I övrigt förmodas den största utmaningen att bli att hitta och reservera ytor för återanvändningsverksamheter vid bland annat detalj- och översiktsplanering.

Stadsledningskontoret föreslår att remissen anses besvarad med vad som anförs i tjänsteutlåtandet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 18 juni 2013 att godkänna förvaltningens förslag till svar på remissen samt att omedelbart justera paragrafen.

Särskilt uttalande gjordes av Mats E. P. Lindqvist m.fl. (MP) och Mikael Magnusson m.fl. (S), *bilaga 1*.

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 21 maj 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Valet av fokusområden är relevanta och ansluter till den nationella avfallsplanen. Programmet är det första i sitt slag i Sverige och ett första steg i arbetet med att förebygga avfall vilket kommer att bli en svår utmaning. Naturvårdsverkets delar bedömning att det kommer att behövas en rad juridiska och ekonomiska styrmedel för att uppnå målen om avfallsminimering..

En konkretisering i syfte att öka programmets användbarhet, bland annat genom tydligare vägledning till lokala tillsynsmyndigheter, är önskvärt. Tillsynsmyndighetens roll när det gäller avfallsförebyggande arbete behöver klargöras liksom miljöbalkens nuvarande möjligheter och begränsningar i detta sammanhang. I programmet föreslås att NV ska vägleda kring tillämpningen av allmänna hänsynsregler och avfallshierarkin vid tillsyn över hanteringen av bygg- och rivningsavfall. Mot- svarande vägledning är önskvärd när det gäller övriga prioriterade områden (mat, textil osv.)

Valet av avgränsning utifrån definitionen av avfallsförebyggande i avfallsförordningen innebär att återvinning inte behandlas. Programmet saknar därmed en holistisk analys av konsekvenser och åtgärdsförslag. Att öka återvändbarheten är en god intention men är inte med nödvändighet alltid det mest miljösmarta alternativet. Det saknas en analys och problematisering av delvis motstridiga miljömål., Återvändning mot resursminimering, återanvändning mot återvinning Det är även önskvärt med en fördjupning av analysen kring hur frikopplingen mellan ekonomisk tillväxt och avfallsmängder är tänkt att appliceras i en operativ verklighet. Dessutom måste man utreda vad som är den ekonomiskt mest fördelaktiga avfallshanteringen. Utredning av incitamenten för att öka andelen återanvändning av material är viktigt liksom utredning av förutsättningarna för avsättning av återanvänt material. Dessutom bör man analysera vad som ger den största miljönyttan.

Den viktigaste uppgiften borde vara att minska innehållet av skadliga ämnen i material och produkter, vilket också är högt prioriterat i programmet. Miljöförvaltningen delar denna uppfattning. Förvaltningen arbetar för närvarande med att ta fram en kemikalieplan för Stockholm i syfte att minska spridningen av farliga kemikalier i stadens verksamheter. Pla-

nen kommer bland annat att föreslå åtgärder inom upphandling, miljöövervakning, information, forskningssamverkan, byggande och tillsyn.

Ökad samverkan mellan myndigheter föreslås, vilket är en god ambition, men som riskerar att stanna vid en god tanke om inte arenorna för samverkan konkretiseras. Det kan även finnas intressekonflikter som behöver studeras närmare. Det finns t.ex. idag lönsamhet i att utvinna energi, i form av biogas eller el/värme, ur avfall vilket torde minska intresset för avfallsminimering.

Sammanfattningsvis är miljöförvaltningens bedömning att väl avvägda och riktade styrmedel är en förutsättning för att en önskvärd avfallsminskning ska kunna realiseras.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 13 juni 2013 att överlämna kontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 24 maj 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Programmet är relativt enkelt att ta till sig men ord som *kandidatförteckning*, *cradle to cradle*, *decoupling* med flera behöver förklaringar. Hur förebyggande arbete ska bedrivas är under utveckling och det är välkommet med ett nationellt program som en förklaring och stöd i det arbetet för de olika aktörerna. Det är bra med de prioriterade områdena, som följer nationella avfallsplanen, så att alla arbetar med samma frågor.

Kontoret står bakom de flesta av åtgärderna som kommunen föreslås göra men har valt att kommentera där det finns intressekonflikter eller det behövs tydliggöranden för att de ska kunna genomföras. Några okommenterade åtgärder rör helt andra verksamheter i kommunen där trafikkontoret inte berörs.

Synpunkter på åtgärder som Naturvårdsverket föreslagit att kommunen ska genomföra

Övergripande åtgärder

- ”Informera hushållen om hur de kan förebygga uppkomsten av avfall”
- ”Att arbeta för att produkter och avfall som hushåll vill lämna på återvinningscentraler styrs till återanvändning och förberedelse för återanvändning...”
- ”Upplysa om miljövinster med återanvändning och ge förslag på aktörer som kan ta emot begagnade produkter...”
- ”Samarbeta med aktörer som tar emot begagnade produkter och erbjuda dem platser för insamling inom kommunen”.

Det är fortfarande oklart vilket ansvar som kommunerna har för ökad återanvändning och förebyggande, samt hur kostnaderna kan fördelas mellan kommunen och olika aktörer. Dessutom måste exempelvis producenter och återförsäljare också ta sitt ansvar i frågan, ekonomiskt men även med information om livslängder på produkter och möjligheter till återanvändning.

I Stockholms stad är trycket på mark stort och det uppstår så gott som alltid intressekonflikter. Att erbjuda platser för insamling är eftersträvaransvärt men bostäder, arbetsplatser, förskolor, grönområden, gator, kommunaltekniska ytor, åvc:er etc. konkurrerar om marken. Ett tydligare helhetsperspektiv på avfallshantering/återanvändningen i infrastrukturen behövs, såväl avseende ytor som tekniska system.

Textilier kan idag lämnas på alla återvinningscentraler i Stockholms stad och på tre av dem finns möjligheten att till privata aktörer lämna möbler som kan återbrukas.

En stor del av elavfallet i Stockholm samlas in via kommunens återvinningscentraler och att förbereda elavfall för återanvändning där är olämpligt av såväl ekonomiska, praktiska, som arbetsmiljöskäl. Producenterna bör ha det ansvaret efter att elavfallet lämnat kommunens insamlingsplats.

Åtgärder för matområdet

- ”Öka invånarnas medvetenhet om och förståelse för matsvinnets betydelse för miljö och ekonomin...”
- ”Ta fram planer för hur man i den kommunala verksamheten (t ex skolor, omsorg) kan minska matavfall och svinn...”
- ”Utbilda och informera skolkök och storkök i kommunens verksamheter...”

Trafikkontoret ser positivt på förslagen. I Stockholms stad ökar matavfallsinsamlingen stadigt och har tagit fart de senaste åren. Genom matavfallsinsamling blir medvetenheten om både matsvinnet och möjligheter till sortering av andra material större. Staden informerar kommuninvånarna om matavfallsinsamling och trafikkontoret har haft ett matavfallsseminarium för kommunala verksamheter där matsvinnet också berördes. Hushåll med enskild sophämtning betalar vikttaxa för sitt avfall och matavfall vilket medför lägre taxa för mindre mängder.

Åtgärder för textilområdet

- ”Inrätta insamlingsbehållare eller andra insamlingssystem för textilier på alla återvinningscentraler i samverkan med andrahandsaktörer”.
- ”Tillåta andrahandsaktörer att placera ut insamlingsbehållare för textilinsamling på andra platser i kommunen, och se till att krav ställs på dessa aktörer för att säkerställa att en god/seriös aktör anlitas”.
- ”Informera hushållen om vad de ska göra med sitt textilavfall...”
- ”Ställa krav på hållbara textilier vid upphandling”
- ”Undersöka om det finns ett funktionellt överskott (textilier som fyller sin funktion, men som inte används)...”
- ”Mål och åtgärder för insamling av textilier bör behandlas i den kommunala avfallsplanen”

Idag finns insamlingsbehållare från andrahandsaktörer på återvinningscentralerna i Stockholm. Men ytorna är begränsade och det är redan idag diskussioner om vilka aktörer som kan erbjudas plats. Om samarbetet ska utökas i större skala behövs lagstiftning som reglerar hur sådana samarbeten effektivt kan utformas. Kommunen ska kunna garantera att materialet används på rätt sätt. Det finns företag som satsar på att samla in sin egen textil och de kan också vilja ha sin insamling på återvinningscentraler.

Kommuner kan också undersöka möjligheterna att införa insamling av textilt avfall lämpat för materialåtervinning, men givetvis ska återanvändning prioriteras. I Stockholm pågår ett projekt för insamling av ”trasigt och slitet” till fiberåtervinning.

Textil har alltid varit intressant och spännande att leta igenom. I Stockholm riskerar insamling i behållare på stan att leda till ökad nedskräpning. Insamlingssystemen behöver vidareutvecklas.

Åtgärder för byggområdet

- ”Upprätta en rutin för intern kommunikation...”
- ”Avsätta ytor för återanvändningsverksamhet i stadsplaneringen inom ramen för översiktsplaneringen”.

Ett av målen i Stockholms avfallsplan är att avfallsplanering ska vara en självklar del i pla-

neringsprocesserna. Det är önskvärt att detta gäller även återanvändningsverksamhet. Utöver att säkerställa ytorna i översiktsplaneringen behöver dessa frågor även beaktas vid all områdes-, detalj- och större projektplanering. I nybyggnadsområden som miljöprofilsområdet Norra Djurgårdsstaden finns dessa tankar med men det behövs system- och teknikutveckling i stort för hur det förebyggande arbetet ska kunna bedrivas.

Åtgärder för elektronikområdet

Här finns inga förslag på vad kommunen kan göra.

RESERVATIONER M.M.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Mats E. P. Lindqvist m.fl. (MP) och Mikael Magnusson m.fl. (S) enligt följande.

Det fanns länge ett delmål i miljömålssystemet om att Den totala mängden genererat avfall skall inte öka. Att det är först nu, och som ett resultat av krav från EU, att man tar fram konkreta förslag för ett avfallsförebyggande program är ännu ett uttryck för regeringens miljömålsfiasko. Det är också en bra illustration på hur Sveriges miljöarbete tappat tempo så till den grad att det nu är i hög utsträckning EU som driver fram Sveriges miljöpolitik, i stället för tvärtom. Dessvärre går också det europeiska arbetet för långsamt. Ett bidrag skulle kunna vara en EU-standard för returflaskor för öl och andra drycker. Utvecklingen har där och för flera andra konsumentprodukter gått i fel riktning, där förpackningens roll som marknadsföringsmedel leder till ökat avfall.

Vi delar förvaltningens bedömning att lönsamheten i utvinning av energi från avfall torde minska intresset för avfallsminimering. Menar man allvar med att vilja minska avfallet bör därför en förbränningsskatt, som infördes av den socialdemokratiska regeringen i samarbete med Miljöpartiet och Vänstern och avskaffades av alliansregeringen, återinföras i någon form.

Av materialet framgår att svenska kommuner har gjort intressanta insatser. Kretsloppspark nämns. Stockholm bör ta efter framgångsrika satsningar i andra kommuner – vi ligger inte bara efter när det gäller att samla in matavfall.